អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក.)
គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ
កំណែលើកទី១០
ថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦

សេចក្តីសង្ខេប 1
I. **សេចក្តីផ្តើម** 3
II. **វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់ផែនការបានឆាប់រហ័ស** 5
III. **ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត** 7
IV. **ផែនការបញ្ចប់សវនាការ** 12
ក. សំណុំរឿង០០២/០២ 13
ខ. បទចោទដែលនៅសេសសល់/ការចោទប្រកាន់តាមអង្គហេតុក្នុងសំណុំរឿង០០២ 14
គ. សំណុំរឿង០០៣ និង សំណុំរឿង០០៤ 14
V. **ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ** 14
ក. សំណុំរឿង០០២/០១ 15
ខ. សំណុំរឿង ០០២/០២ 15
គ. សំណុំរឿង ០០៣ និង សំណុំរឿង ០០៤ 16
VI. **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន** 16

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកសម្រាប់ការបញ្ចប់ផែនការ ដែលរួមញ្ចូលគ្រោងការសំខាន់ៗ។

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់អ្នកអាន៖

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានកែប្រែប្រចាំត្រីមាសដើម្បីគោលបំណងរៀបចំផែនការ។ វាមានការប៉ាន់ស្មានដែលល្អបំផុតដែលអាចមានសម្រាប់ការព្យាករណ៍តារាងកំណត់ពេលវេលា ក្នុងរឿងក្តីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក. នៅពេលធ្វើកំណែ។ កត្តាមួយចំនួនរួមមានការវិវឌ្ឍនៃកិច្ចនីតិវិធីតុលាការ អាចប៉ះពាល់ការព្យាករណ៍ទាំងនេះ។ ដូច្នេះតារាងកំណត់ពេលវេលានេះមិនឆ្លុះបញ្ចាំងលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្នែកលក្ខន្តិកៈ ទៅលើថាតើពេលណាគ្រោងការសំខាន់ៗនឹងសម្រេចបាននោះទេ។

សេចក្តីសង្ខេប

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ”) បានរៀបចំឡើងដំបូងនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ដោយឆ្លងកាត់ការពិគ្រោះពិភាក្សាយោបល់ពីសំណាក់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ជាមួយនឹងចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញា ទាក់ទិននឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់។ នេះគឺជាបច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំត្រីមាសទី១០ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការដែលផុតនៅថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦។

ក្នុងអំឡុងពេលត្រីមាសទីបី អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានបន្តពិភាក្សាសម្រេច និងធ្វើសេចក្តីព្រាងសាលដីកាក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ អង្គជំនុំជម្រះគ្រោងចេញសាលដីកានៅថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦។

នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ សវនាការលើភស្តុតាងបានរីកចម្រើនទៅមុខ ជាមួយនឹងប្រធានបទសវនាការទីប្រាំ ពោលគឺ បទបញ្ជាស្តីពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងរួមបញ្ចូលបទចោទអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ។ ប្រធានបទសវនាការពីរចុងក្រោយ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងបញ្ចប់នៅក្នុងត្រីមាសទីបួន ឆ្នាំ២០១៦។ មិនមានការផ្លាស់ប្តូរទៅលើតារាងកំណត់ពេលវេលានៃការជំនុំជម្រះត្រូវបានប្រមើលទុកជាមុននោះទេ នៅក្នុងបច្ចុប្បន្នភាពនៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះ។

កិច្ចស៊ើបសួរបានបន្តក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១ របស់ខ្លួន។

ការពិពណ៌នាអំពីគម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ក្នុងគោលបំណងដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីស្ថានភាពនៃកិច្ចដំណើការនីតិវិធីតុលាការគិតត្រឹមថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦។

I. សេចក្តីផ្តើម

១. អង្គជំនុំជ្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ”) បានចាប់ផ្តើមដំណើរការរបស់ខ្លួននៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ និងបានដំណើរការពេញលេញបន្ទាប់ពីការអនុម័តវិធានផ្ទៃក្នុងនៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។ អាណត្តិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺដើម្បីកាត់សេចក្តី “មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយណាដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩”[1]។

២. គម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះបានបរិយាយយ៉ាងលម្អិតដោយ អ.វ.ត.ក. ក្នុងបរិបទនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ A/RES/68/247B ដែលក្នុងចំណោមបញ្ហាផ្សេងៗទៀត បានកំណត់អាណត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក. ឱ្យរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចប់ ដោយមានផែនទីបង្ហាញផ្លូវច្បាស់លាស់មួយ[2]។ ឯកសារនេះធ្វើឡើងដោយ អ.វ.ត.ក. ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់តាមរយៈ ការិយាល័យរដ្ឋបាលជាមួយចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការបញ្ចប់នេះរៀងរាល់ត្រីមាស។ ឯកសារបច្ចុប្បន្ននេះគឺជាកំណែលើកទី១០ ប្រចាំត្រីមាសនៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ ហើយបានបញ្ចូលនូវការកែតម្រូវដោយផ្អែកលើការវិវត្តនៃដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការ ដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរវាងថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦។

៣. ឯកសារនេះផ្តោតជាពិសេសលើការវិវត្តនាពេលថ្មីៗនេះ នៅក្នុងសំណុំរឿងទាំងបី ដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងស្ថិតនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងផ្តល់នូវព័ត៌មានអំពីស្ថានភាពនៃរឿងក្តីទាំងនោះ ព្រមទាំងជំហាននានាដែលត្រូវបំពេញ មុនពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការទាក់ទិននឹងសំណុំរឿងកំពុងរង់ចាំបច្ចុប្បន្ននៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក. អាចនឹងបញ្ចប់ជាស្ថាពរតាមផ្លូវច្បាប់។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានថ្លែងជាសាធារណៈថា នឹងមិនមានសំណុំរឿងបន្ថែមទៀត បន្ទាប់ពីសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ នោះឡើយ[3]។ ដូច្នេះ បន្ទុករឿងក្តីបច្ចុប្បន្នគឺជាសំណុំរឿងសរុបដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវដោះស្រាយ។

៤. មកដល់ពេលនេះ សំណុំរឿង ០០២ ត្រូវបានបំបែកបទចោទទៅជាសវនាការតូចៗចំនួនពីរ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសាលក្រមនៅក្នុងសវនាការដំណាក់កាលទីមួយ ដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកំណត់ឈ្មោះសំណុំរឿងថា សំណុំរឿង០០២/០១ នៅថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ប្រឆាំងនឹង នួន ជា និង ខៀវ សំផន។ ជនជាប់ចោទពីរនាក់ទៀតនៅក្នុងរឿងក្តី គឺ អៀង សារី បានទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ និង អៀង ធីរិទ្ធ ថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥ ហេតុនេះហើយ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងពួកគេ

---

[1] កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

[2] នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែលនោះ មហាសន្និបាត អ.ស.ប. បានស្នើឲ្យមាន “ការពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់ទៅលើការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ អ.វ.ត.ក នៅពេលអនាគតសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៥ និងឆ្នាំខាងមុខទៀត”។ សូមមើលសេចក្តីសម្រេចលេខ A/RES/68/247B ដែលអនុម័តដោយមហាសន្និបាត អ.ស.ប. នៅថ្ងៃទី៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៤៖ “កម្មវត្ថុពិសេសនានាទាក់ទិននឹងថវិកាសម្រាប់កម្មវិធីរយៈពេល២ឆ្នាំម្តង ២០១៤-២០១៥” ខ, I, កថាខណ្ឌទី៨។

[3] សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី - ការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរថ្មីចំនួនពីរ ថ្ងៃទី៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ (www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/ECCC_Act_Int Co Prosecutor 8 Sep_2009_(Eng).pdf)។ សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទិននឹងការស៊ើបអង្កេតនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ថ្ងៃទី៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១២ (www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/ECCC%20OCP%205%20June%202012%20En.pdf) និងសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទិននឹងចំនួនរឿងក្តីរបស់ អ.វ.ត.ក. ថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ (http://www.eccc.gov.kh/en/articles/statement-international-co-prosecutor-regarding-eccc-caseload)។

ត្រូវបានរំលត់។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរកឃើញថា ខៀវ សំផន និង នួន ជា មានពិរុទ្ធភាពពីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ និងត្រូវបានផ្តន្ទាទោសម្នាក់ៗឲ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។ ទាំង នួន ជា និង ខៀវ សំផន បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១។ បន្ថែមលើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខកម្រិតត្រឹមតែស្នើសុំ សេចក្តីប្រកាសជាប្រយោជន៍ទៅលើការអនុវត្តទម្រង់ទូលាយបំផុតនៃសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមដែលហៅថា "JCE III" ជាទម្រង់ទទួលខុសត្រូវមួយនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

៥. ដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ កំពុងតែបន្ត។ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នឹងចេញនៅក្នុងតុលាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦។

៦. ការជំនុំជម្រះទីពីរកំពុងដំណើរការក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដាក់ឈ្មោះថា សំណុំរឿង ០០២/០២ ផ្តោតលើជម្រើសតំណាងបទចោទមួយចំនួនដែលនៅសល់ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទទាំងពីរនាក់ដែលនៅសល់។ បទចោទទាំងនោះរួមមាន អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម លើប្រធានបទនានា ដែលរួមមានការប្រព្រឹត្តិលើជនជាតិចាម ជនជាតិវៀតណាម និងពុទ្ធសាសនិក ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ មន្ទីរសន្តិសុខ និងការដ្ឋាននិងសហករណ៍។ សវនាការលើភ័ស្តុតាងបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយនៅត្រឹមថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សីចំនួន ១០១ នាក់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ៥០ នាក់ និងអ្នកជំនាញ ៥ នាក់។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួនត្រូវបានស្តាប់សក្ខីកម្មអំពី ព្យសនកម្មដែលទទួលរងដោយសារបទបញ្ញាស្តីពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

៧. បច្ចុប្បន្ន សំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ កំពុងតែស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរនៅឡើយ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិកំពុងតែស៊ើបអង្កេតយ៉ាងសកម្មទៅលើសំណុំរឿងទាំងនេះ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ជនត្រូវចោទ ៤ នាក់។ រឿងក្តីប្រឆាំងនឹង អ៊ឹម ចែម ត្រូវបានបំបែកជាសំណុំរឿង ០០៤/០១ នៅថ្ងៃទី៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦។

៨. ផ្អែកតាមការវិវត្តក្នុងត្រីមាសចុងក្រោយនេះ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកំណត់គ្រោងការសំខាន់ចំនួន ១២ ដែលនៅសល់ សម្រាប់សំណុំរឿងចំនួនបី ដែលអង្គជំនុំជម្រះនានាបានទទួល។ គ្រោងការសំខាន់ៗដែលនៅសល់នៅក្នុងសំណុំរឿង០០២[4] និងការព្យាករណ៍ដែលបន្តពាក់ព័ន្ធគឺ៖

(i) ការចេញសាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ (ថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦)

(ii) ការបញ្ចប់សវនាការលើអង្គសេចក្តី ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៦)

(iii) សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោលក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៧)

(iv) ការចេញសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៧)

(v) ពេលវេលាកំណត់នៃការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៨) និង

(vi) ការចេញសាលដីកានៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ប្រសិនបើមាន (ត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០១៩)។

[4] នៅក្នុងករណីដែលសំណុំរឿង០០២ ត្រូវបានបំបែកបន្ថែមទៀតតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ទៅលើវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង០០២/០២ ដែលរំពឹងថានឹងចេញនៅខែមេសា ឆ្នាំ២០១៤ វានឹងតម្រូវឲ្យមានសំណុំរឿង០០២/០៣។

៩. នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤/០១ គ្រោងការដាច់ដោយឡែក ត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដែលនៅសេសសល់ ហើយក្នុងករណីមានការចោទប្រកាន់នោះ នឹងមានគ្រោងការបន្ថែមទៀតសម្រាប់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ និងបណ្ដឹងសាទុក្ខ[5]។ គ្រោងការសំខាន់សម្រាប់ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដែលបន្តនៅសេសសល់គឺ៖

(vii) សេចក្ដីជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង០០៣ (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៦)

(xiii) សេចក្ដីជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង០០៤ (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៦ និងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៧)

(ix) ការចេញដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ជាមួយនឹងសេចក្ដីសម្រេចថាតើបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៧)

(x) ការចេញដីកាដំណោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤ និង ០០៤/០១ ជាមួយនឹងសេចក្ដីសម្រេចថាតើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (នៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៧ សម្រាប់សំណុំរឿង ០០៤/០២ និងត្រីមាសទី២ និង៣ ឆ្នាំ២០១៧ សម្រាប់សំណុំរឿង ០០៤)

(xi) សេចក្ដីសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ លើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ថាតើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿងនោះ (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៧) និង

(xii) សេចក្ដីសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤ និង ០០៤/០១ ថាតើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿងនោះ (ត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០១៧ សម្រាប់សំណុំរឿង ០០៤/០១ និងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៨ សម្រាប់សំណុំរឿង ០០៤ ទាក់ទងនឹង យឹម ទិត្យ)។

II. វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់ផែនការបានឆាប់រហ័ស

១០. ដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ កន្លងទៅត្រូវបានរំខានដោយអសន្តិសុខផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនដែលចេះតែបន្តកើតមាន ដែលបណ្ដាលឲ្យបុគ្គលិកចំនួនពីររូបបានបោះបង់ការងារក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៣ ព្រមទាំងបុគ្គលិកចេញចូលពីមុខតំណែងដោយមិនសមហេតុផល។ ការអនុម័តរបស់មហាសន្និបាតទៅលើឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់ឆ្នាំប្រតិទិន ២០១៤ និង ២០១៥ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ដែលបានធ្វើឲ្យមានស្ថិរភាពដល់ស្ថានភាពថវិកា និងធ្វើឲ្យមានការផ្ដោតមូលទៅលើការធ្វើឲ្យវិវត្តទៅមុខនៃអាណត្តិតុលាការ។ ទោះជាយ៉ាងណា ផ្នែកភាគីជាតិ ភាពលំបាកខាងលំហូរសាច់ប្រាក់បាននាំឱ្យមានការពន្យារជាដដែលៗក្នុងការបើកប្រាក់ខែឱ្យបុគ្គលិកជាតិ ក្នុងរយៈពេលពាក់កណ្ដាលឆ្នាំ២០១៥ ដែលនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ការផ្ដោតនិងសីលធម៌របស់បុគ្គលិក។

១១. បន្ទាប់ពីមានការប្ដេជ្ញាចិត្តគាំទ្រពីមុនពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី២៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ នៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួនលេខ ៧០/២៤៨ ក្នុងនាមជាវិធានការពិសេស មហាសន្និបាតបានអនុញ្ញាតឲ្យអគ្គលេខាធិការសន្យាជាផ្លូវការក្នុងការផ្ដល់ថវិកាចំនួនមិនលើសពី ១២.១ លានដុល្លាអាមេរិក ដើម្បីបន្ថែមទៅលើធនធានហិរញ្ញវត្ថុស្ម័គ្រចិត្តរបស់ភាគីអន្តរជាតិ នៃ អ.វ.ត.ក. សម្រាប់រយៈពេលចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦។ វិធានការទាន់ពេលវេលានេះ បានជួយសម្រួលយ៉ាងខ្លាំងដល់ប្រតិបត្តិការដ៏រលូន

---

[5] ដូចដែលកត់សម្គាល់ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៦ ខាងក្រោម ដោយសារស្ថានភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបច្ចុប្បន្ន នៅពេលនេះយើងមិនអាចព្យាករនូវចំណុចពេលវេលាជាក់លាក់ ទាក់ទិននឹងគ្រោងការជំនុំជម្រះក្ដីបានឡើយ។

របស់ អ.វ.ត.ក. នៅក្នុងអំឡុងត្រីមាសទីមួយ ឆ្នាំ២០១៦ នេះ ដោយបើកចំហរសម្រាប់ការអំពាវនាវជាបន្តរកការផ្តល់វិភាគទានស្ម័គ្រចិត្ត។ ជាងនេះទៀត ការសន្យាផ្តល់វិភាគទានដោយផ្ទាល់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចឆ្នាំ២០១៥ ដែរ ដើម្បីចំណាយលើថ្លៃបុគ្គលិកជាតិក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែដំបូង ក៏ដូចជាថ្លៃប្រតិបត្តិការដែលមានក្នុងឆ្នាំ២០១៦ គឺជាវិធានការបំពេញបន្ថែមយ៉ាងសំខាន់ ដែលជួយសម្រួលដំណើរការប្រតិបត្តិការជាបន្តរបស់ភាគីជាតិនៃ អ.វ.ត.ក.។ ជារួម វិធានការទាំងអស់នេះ ធានាបានថាដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់នៃបន្ទុកការងារដ៏ច្រើនខ្លាំងរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បន្តទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ជានិច្ចក្នុងឆ្នាំ២០១៦។ ការប៉ាន់ស្មានលើតារាងកំណត់ពេលវេលាខាងក្រោម ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា អង្គជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យទាំងអស់មានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ និងថាកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការ នឹងមិនត្រូវរំខានបន្ថែមទៀតដោយសារតែអសន្តិសុខផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ប្រសិនបើអសន្តិសុខផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុលេចឡើង យើងអាចចាំបាច់ត្រូវកែសម្រួលតារាងកំណត់ពេលវេលានេះឡើងវិញ។

១២. ការប៉ាន់ស្មាននានាលើគម្រោងបញ្ចប់ផែនការជំនុំជម្រះក្តីក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ បណ្តឹងសាទុក្ខលើសំណុំរឿង០០២/០១ និងការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ សន្មតថាសកម្មភាពទាំងអស់ កំពុងត្រូវបានធ្វើឡើងដំណាលៗគ្នា។ សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងចូលរួមក្នុងពេលជាមួយគ្នានៅក្នុងការជំនុំជម្រះ និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ និងការស៊ើបអង្កេត និងការរៀបចំដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤។

១៣. នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គនៃ អ.វ.ត.ក. បានអនុម័តវិសោធនកម្មទៅលើវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់តុលាការ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការកាត់បន្ថយទៅលើវិសាលភាពកិច្ចស៊ើបសួរ ដ៏រាបណាវិសាលភាពស៊ើបអង្កេតដែលបានកាត់បន្ថយ ជាតំណាងឲ្យបទចោទ និងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់ជនសង្ស័យតាមការចោទប្រកាន់។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចកាត់បន្ថយវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្តីដោយដកចេញអង្គហេតុជាក់លាក់មួយចំនួន ដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដ៏រាបណាអង្គហេតុដែលនៅសល់ដែលត្រូវជំនុំជម្រះ គឺជាតំណាងនៃវិសាលភាពនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។ បច្ចុប្បន្ននេះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានទទួលសំណើមួយពីសហព្រះរាជអាជ្ញា សុំឱ្យបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាក់ទងនឹងអង្គហេតុទាំងអស់នោះ ដែលបានដកចេញពីវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០២។ ប្រសិនបើសំណើនេះត្រូវបានទទួលយក ការបញ្ចប់គ្រោងការសំខាន់ៗនីមួយៗក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នឹងនាំឱ្យមានការបិទបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបន្តវាយតម្លៃទៅលើថាតើវិធានថ្មីទាំងនេះអាចយកមកអនុវត្ត ដើម្បីពង្រួញវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និង ០០៤ ដែរ ឬយ៉ាងណា។

១៤. ក្នុងគោលបំណងបង្កើនសមត្ថភាពស៊ើបអង្កេត របស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក្រសួងយុត្តិធម៌បានផ្តល់នីតិសម្បទាដល់មន្ត្រីច្បាប់អន្តរជាតិចំនួនប្រាំបួននាក់ ដើម្បីចុះធ្វើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ ដែលជាធម្មតាជាកិច្ចការបំពេញដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតប៉ុណ្ណោះ។ ការបង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការចុះធ្វើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនេះ នឹងជំរុញល្បឿននៃការស៊ើបអង្កេត។ ជាងនេះទៀត សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបានចាប់អនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមនានា ដើម្បីបង្កើនធនធានមនុស្សរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងបុគ្គលិកជំនាញក្រោមកម្ចីដែលមិនត្រូវសងវិញ និងកម្មសិក្សាការីបន្ថែមទៀត ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបន្តទាក់ទងរដ្ឋជាសមាជិក និងអង្គការវិជ្ជាជីវៈនានាក្នុងគោលបំណងជ្រើសរើសអ្នកស៊ើបអង្កេតបន្ថែមមកបំពេញការងារជាបុគ្គលិកមិនយកប្រាក់កម្រៃ។

១៥. ការិយាល័យរដ្ឋបាល បានជ្រើសរើសបុគ្គលិកបកប្រែភាសាក្រៅក្របខណ្ឌមួយចំនួន ដើម្បីគាំទ្រដល់ការិយាល័យតុលាការ និងអង្គជំនុំជម្រះ ដើម្បីធានាបាននូវសេវាបកប្រែភាសាទាន់ពេលវេលា។

III. ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត

១៦. កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើង បន្ទាប់ពីដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ដែលបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ជាបន្តបន្ទាប់ បានដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរជាច្រើន។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ និងអន្តរជាតិ បានធ្វើកំណត់ហេតុនៃករណីខ្វែងយោបល់មួយចំនួន ទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតក្នុងរឿងក្តីទាំងអស់នេះ ហើយបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងគ្នា។ ទោះបីមានទស្សនៈផ្សេងគ្នាលើបញ្ហាអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់មួយចំនួនយ៉ាងណាក្តី ក៏កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទាំងពីរ មានភាពល្អប្រសើរប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិកំពុងតែស៊ើបអង្កេតយ៉ាងសកម្ម លើការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានចោទប្រកាន់ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ហើយចៅក្រមទាំងពីរធ្វើការជាមួយគ្នាក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១។

១៧. ចាប់តាំងពីការចាប់ផ្តើមការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ មក បេសកកម្មដល់ទីកន្លែងកើតហេតុសរុបចំនួន ២៤៥ លើក ត្រូវបានធ្វើឡើង ហើយបានធ្វើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីចំនួន ១.៣១៧ នាក់។ នៅក្នុងរយៈពេលប្រាំបួនខែដំបូងក្នុងឆ្នាំ២០១៦ មានបេសកកម្មដល់ទីកន្លែងកើតហេតុចំនួន ៤៤ លើក និងបានធ្វើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីចំនួន ៧០៨ នាក់។ ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ២.៤៨១ ដែលបានដាក់កន្លងមកក្នុងសំណុំរឿងទាំងពីរ បច្ចុប្បន្នកំពុងនេះត្រូវបានពិនិត្យ ដើម្បីត្រៀមចេញសេចក្តីសម្រេចលើការទទួលយក ឬការបដិសេធ។

១៨. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត កំពុងស្វែងរកយ៉ាងសកម្មនូវមធ្យោបាយច្នៃប្រឌិត និងជាក់ស្តែងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនីតិវិធីនៃច្បាប់ និង វិធានផ្ទៃក្នុង របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ដើម្បីស្វែងរកលទ្ធភាពសម្រាប់ការបង្រួម និងការផ្តោតការស៊ើបអង្កេតបន្ថែម ឱ្យបានមុនចំណុចចាប់ផ្តើមតាមនីតិវិធីនៃវិធាន ៦៦*ស្ទួន*[6] ដែលអាចធ្វើបានតែនៅចុងបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតប៉ុណ្ណោះ ដែលការណ៍នេះវាយូរពេកសម្រាប់ធានាបាននូវការកាត់បន្ថយការស៊ើបអង្កេតដំបូង។

១៩. ទោះបីជាអង្គហេតុដែលថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនជាប់កាតព្វកិច្ចបង្ហាញទស្សនៈគតិយុត្តិរបស់ខ្លួនដោយស្មានជាមុននៃតម្រូវការជាក់ស្តែងក្នុងការសម្រេចលើបញ្ហាច្បាប់យ៉ាងណាក្តី ក៏សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ តែងតែចេញសេចក្តីជូនដំណឹងមានសំអាងហេតុលម្អិតលើទស្សនៈរបស់គាត់ ទាក់ទងនឹងច្បាប់ជាធរមាន ក្នុងគោលបំណងដោះស្រាយបញ្ហាគតិយុត្តិសំខាន់ៗ និងចម្រូងចម្រាសមួយចំនួន នៅមុនពេលដំណាក់កាលដីកាដំណោះស្រាយ។ ការណ៍នេះរួមបញ្ចូលបញ្ហានានាដូចជា ល័ក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃចំណងទាក់ទងទៅនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ សម្រាប់ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងកន្លងមកមានទស្សនៈផ្ទុយគ្នា និងដែលការណែនាំពីអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅតែមិនដាច់ស្រេច និងញត្តិស្តីពីការមានគភ៌ដោយបង្ខំ/ការបង្ខំឱ្យមានគភ៌ ដែលត្រូវបានបដិសេធ (ជាពិសេស) ដោយសារតែការពន្យារពេលដាក់យឺតរបស់ពាក្យសុំទាំងនោះ បានប៉ះពាល់ដល់ការស៊ើបអង្កេតក្នុងដំណាក់កាលនេះ។ បច្ចុប្បន្ននេះ បន្ទាប់ពីការដាក់សារណារបស់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី និងមតិយោបល់របស់ភាគីរួចមក បញ្ហាចោទដែលមិនបានដោះស្រាយពីមុនថាតើទាហានដែលទទួលរងការវាយប្រហារពីសំណាក់របបរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជា “ប្រជាជនស៊ីវិល” សម្រាប់គោលបំណងនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិដែរ ឬយ៉ាងណានោះ គឺកំពុងស្ថិតក្នុងការពិចារណានៅឡើយ។

---

[6] វិធាន ៦៦*ស្ទួន* អនុញ្ញាតឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដកអង្គហេតុជាក់លាក់មួយចំនួនចេញពីការស៊ើបអង្កេត ដរាបនាអង្គហេតុដែលនៅសល់គឺជាតំណាងគ្រប់គ្រាន់នៃវិសាលភាពរបស់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ វិធាននេះមិនទាន់ត្រូវបានយកមកប្រើជាលើកដំបូងនៅឡើយទេ។

២០. តារាងកំណត់ពេលវេលានៃការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតកំពុងបន្តនេះ ត្រូវបានកំណត់ដោយកត្តានានាដូចជា៖ ប្រភេទ និងភាពស្មុគស្មាញនៃរឿងក្ដី ចំនួនសាក្សីដែលត្រូវស្ដាប់ចម្លើយ ចំនួនបេសកកម្មចុះដល់ទីកន្លែងដែលតម្រូវឲ្យមាន លទ្ធភាពមានបុគ្គលិកមានគុណវុឌ្ឍិ និងសមត្ថភាពក្នុងការរក្សាទុកបុគ្គលិកដែលមានបទពិសោធន៍ ឧបសគ្គជាក់ស្ដែងនិងឧបសគ្គធនធានសម្ភារៈក្នុងការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។ ក្នុងបរិបទនេះ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការបង្ហាញថា ការស៊ើបអង្កេតមិនអាចអនុវត្តទៅបានយ៉ាងស៊ីចង្វាក់គ្នា និងទៀងទាត់គ្រប់ពេលបានឡើយ នៅទូទាំងឆ្នាំ ក៏ដូចជាក្នុងបរិយាកាសផ្សេងទៀតផងដែរ។ មានថ្ងៃឈប់សម្រាកបុណ្យជាតិជាច្រើនដែលនៅពេលនោះបុគ្គលិកជាតិមិនមានពេលចូលរួមក្នុងការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី ហើយសាក្សីអាចមិនទំនេរផងដែរ។ ជាងនេះទៀត ក្នុងអំឡុងពេលបង្កបង្កើនផលស្រូវ និងនៅរដូវប្រមូលផលស្រូវ សាក្សីសក្ដានុពលមិនងាយមានពេលទំនេរដើម្បីផ្ដល់បទសម្ភាសន៍នោះទេ។ ទីតាំងដាច់ស្រយាលមួយចំនួន ជាក់ស្ដែងបេសកកម្មមិនអាចធ្វើដំណើរចូលទៅដល់បានទេ ក្នុងផ្នែកខ្លះនៅរដូវភ្លៀង បើសិនជាមិនមានផ្លូវល្អនោះ។ សាក្សីខ្លះរស់នៅបរទេសដែលការណ៍នេះបន្ថែមភាពស្មុគស្មាញបន្ថែមទៀត ទៅលើដំណើរការស៊ើបអង្កេត។ គម្រោងពេលវេលារបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតផ្អែកលើកត្តាមួយចំនួន *ជាអាទិ៍* ដូចជា មិនមានការចាកចេញនៃបុគ្គលិកសំខាន់ៗ ថវិកាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការជ្រើសរើសបុគ្គលិកថ្មី និងមានគុណវុឌ្ឍិ ដើម្បីបំពេញមុខតំណែងដែលនៅទំនេរ ការបកប្រែឯកសារទាន់ពេលវេលា សមត្ថភាពក្នុងការបកប្រែផ្ទាល់មាត់គ្រប់គ្រាន់ និងសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើប្រតិចារឹកដើម្បីគាំទ្របេសកកម្មដល់ទីកន្លែងកើតហេតុ និងការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី ដំណោះស្រាយទាន់ពេលវេលាចំពោះបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍មួយ ដែលដាក់ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការគាំទ្រពេញលេញពីនគរបាលយុត្តិធម៌សម្រាប់កិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដែលត្រូវការធាតុផ្សំអនុវត្តន៍។

២១. ចំនួនញត្តិដាក់ដោយភាគី ក៏ដូចជា ពេលវេលាដែលត្រូវការដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងការចេញសេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បន្ទុំ ក៏មានផលប៉ះពាល់លើតារាងកំណត់ពេលវេលានេះដែរ។ ការដាក់ញត្តិនិងមានកាន់តែច្រើនក្នុងរឿងក្ដីនីមួយៗ ខណៈដែលការបិទការស៊ើបអង្កេតខិតជិតមកដល់ ជាពិសេសដោយសារតែអានុភាពនៃដីកាដំណោះស្រាយ ដែលកែតម្រូវវិការៈនីតិវិធីទាំងអស់ នៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតតាមវិធាន ៧៦(៧) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ អាស្រ័យលើទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញនៃញត្តិ វាអាចចំណាយពេលពីពីរ ទៅបីខែ ចាប់ពីពេលដាក់ញត្តិ ដើម្បីធ្វើសេចក្ដីព្រាងសេចក្ដីសម្រេចដំបូង។ ពេលវេលាណាមួយដែលត្រូវការសម្រាប់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ត្រូវតែគិតបញ្ចូល បច្ចុប្បន្នគិតជាមធ្យមមានរយៈពេលប្រាំមួយខែ។ ដោយផ្អែកលើកត្តាប្រែប្រួលទាំងនេះ ការស្មានទុកជាមុននូវតារាងកំណត់ពេលវេលាអនុវត្តគ្រោងការ គឺផ្អែកលើបទពិសោធន៍កន្លងទៅនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងត្រូវគិតទុកជាមុនថាជាការប៉ាន់ស្មានជារួម។ វាក៏មានសារៈសំខាន់ផងដែរក្នុងការស្វែងយល់ថា កត្តាដែលបានរៀបរាប់មួយចំនួនខាងលើ គឺសុទ្ធតែហួសពីការគ្រប់គ្រងរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក៏ដូចជាគម្រោងដែលបានគ្រោងទុកដែរ។ ដូច្នេះ ការកែសម្រួលតារាងកំណត់ពេលវេលាគប្បីត្រូវបានព្យាករទុកជាមុន។

២២. ការផ្គត់ផ្គង់បុគ្គលិកនៃការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយមានជំនួយពីបុគ្គលិកមិនយកប្រាក់កម្រៃមកពីរដ្ឋសមាជិក ជាពិសេស កាណាដា និងកម្មសិក្សាការីមួយចំនួនធំ។ កម្រិតបុគ្គលិកបច្ចុប្បន្នធ្វើឱ្យការិយាល័យចុះខ្សោយ ក្នុងករណីដែលមានការផ្លាស់ប្ដូរបុគ្គលិក ហើយវាក៏ប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការទទួលយកការងារបន្ថែម ដែលកើតឡើងមកពីការដាក់ឯកសារតុលាការដោយភាគី និង/ឬ សេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ បុគ្គលិកមានបទពិសោធន៍មួយចំនួនបានលាឈប់ក្នុងរយៈពេលនៃត្រីមាសទីមួយ ឆ្នាំ២០១៦។ ចំនួនធ្លាក់ចុះ និងរយៈពេលដែលត្រូវការដើម្បីជំនួសបុគ្គលិកដែលចាកចេញនេះ មានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការងារដែលកំពុងធ្វើ។

២៣. វិធានផ្ទៃក្នុងដាក់បញ្ញត្តិអំពីដំណាក់កាលនីតិវិធីផ្សេងៗ ដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវអនុវត្តតាម ដើម្បីបំពេញឲ្យបានពេញលេញនូវដំណើរការស៊ើបអង្កេត។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវស៊ើបអង្កេតអង្គហេតុនានាដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ

បន្ថែម ដែលដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា។ ភាគីអាចស្នើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ ហើយការណ៍នេះអាចនាំឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងស៊ើបអង្កេតសំខាន់ៗ អាស្រ័យលើកាលៈទេសៈជាក់ស្តែង។ ការបដិសេធមិនពិចារណាលើសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ អាចនឹងត្រូវបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ហើយផ្អែកលើបទពិសោធពីមុនបង្ហាញថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចត្រូវការពេលវេលារហូតដល់ប្រាំមួយខែ ឬច្រើនជាងនេះ ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើញត្តិបែបនោះ។ អាស្រ័យលើអង្គសេចក្តីនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងលទ្ធផលរបស់វា សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចមានផលប៉ះពាល់សំខាន់លើការស៊ើបអង្កេតដែលកំពុងធ្វើ និងបន្ថែមបន្ទុកយ៉ាងច្រើនទៅលើពេលវេលាដែលត្រូវការបញ្ចប់ពួកវា។ ការណ៍នេះក៏ដូចគ្នាទៅនឹងសំណើសុំមោឃភាព ដែលដាក់ទៅកាន់អង្គបុរេជំនុំជម្រះផងដែរ ទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់អំពីការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរខុសច្បាប់ ដោយសារតែសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនមានអំណាចធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ទោះបីជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតយល់ឃើញថាការស៊ើបអង្កេតទាំងនោះមានវិការៈ។ ក្នុងបរិបទ ញត្តិស្នើសុំមោឃភាព អង្គបុរេជំនុំជម្រះថ្មីៗនេះ បានផ្តល់ការណែនាំមានប្រយោជន៍លើកម្រិតនៃការពិនិត្យជាបឋមដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលនឹងជួយសម្រួលបន្ទុកការងារក្នុងបរិបទនេះ។ អង្គជំនុំជម្រះបានបំភ្លឺថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគ្រាន់តែត្រូវការបញ្ជាក់ថា សំណើសុំមោឃភាពពុំមែន “គ្មានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់” នោះទេ មុនពេលបញ្ជូនវាទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

២៤. នៅពេលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតពិចារណាឃើញថា ការស៊ើបអង្កេតត្រូវបានបញ្ចប់ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវជូនដំណឹងដល់ភាគីទាំងអស់ ដែលមានរយៈពេល១៥ថ្ងៃដើម្បីស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម លើកលែងតែភាគីបោះបង់រយៈពេលនោះចោល។ រាល់ការយោងទាំងអស់ទៅកាន់ការបិទបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត នៅក្នុងគម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះ សំដៅលើការផុតកំណត់រយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ដែលបានផ្តល់ឱ្យក្នុងវិធាន ៦៦(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីការបិទ។ មិនមានវិធីគួរឱ្យទុកចិត្តណាក្នុងការព្យាករណ៍ឱ្យបានត្រឹមត្រូវនូវពេលវេលាដែលខ្លួនអាចប្រើ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ ដែលបានដាក់ក្នុងអំឡុងរយៈពេលនោះឡើយ។

២៥. ប្រសិនបើសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សម្រេចបដិសេធចោលសំណើណាមួយ ដែលស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវចេញដីកាសម្រេចមួយដែលមានសំអាងហេតុ។ នៅក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចនេះ ភាគីទាំងអស់អាចដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ អាស្រ័យលើចំនួនបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពេលវេលាដែលត្រូវការសម្រាប់អង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើការសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បែបនោះ ផ្នែកនៃដំណើរការនេះអាចចាំបាច់ឱ្យមានការកែប្រែបន្ថែមទៀតទៅលើតារាងកំណត់ពេលវេលានេះ។ គេមិនអាចព្យាករពេលវេលាច្បាស់លាស់ដែលត្រូវការ សម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយដែលបានដាក់ ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធសំណើបែបនោះឡើយ ប៉ុន្តែផ្អែកលើបទពិសោធន៍ពីមុន វាអាចចំណាយពេលរហូតដល់ប្រាំមួយខែ ឬច្រើនជាងនេះនៅក្នុងករណីនីមួយៗ។

២៦. លុះត្រាតែនៅពេលដែលរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ត្រូវបានផុត ត្រូវបានបោះបង់ចោល ឬបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ខាងលើត្រូវបានបើកសវនាការជំនុំជម្រះ ទើបសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសហព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីចេញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ក្នុងរយៈពេល ៤៥ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន និងរយៈពេល ៣ ខែ នៅក្នុងករណីផ្សេងៗទៀត។ ពុំមានជនត្រូវចោទណាម្នាក់ស្ថិតក្រោមការឃុំខ្លួននោះទេបច្ចុប្បន្ននេះ។ បន្ទាប់មកមេធាវីការពារក្តីត្រូវតែមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីឆ្លើយតប។ លើកលែងតែក្រោយពេលដំណាក់កាលដែលលើកឡើងខាងលើនេះត្រូវបានបញ្ចប់ ទើបសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចចេញដីកាដំណោះស្រាយថាតើត្រូវចោទប្រកាន់ជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបញ្ជូនរូបគាត់ទៅជំនុំជម្រះ ឬត្រូវទម្លាក់ចោលការចោទប្រកាន់។

២៧. សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចនឹងដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចំណែកឯដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ តែក្នុងករណីដីកាដំណោះស្រាយបដិសេធ

ចោលការចោទប្រកាន់ និងក្នុងករណីដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធចោលការចោទប្រកាន់នេះ។ បន្ថែមពីលើនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានផ្ដល់សិទ្ធិឱ្យជនត្រូវចោទជំទាស់នឹងធាតុផ្សំយុត្តាធិការនៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយតាមរយៈបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ត្រូវតែដាក់នៅក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចនេះ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចនឹងកែប្រែ ឬតម្កល់ដីកាដំណោះស្រាយនេះ។

២៨. ការគណនាតារាងកំណត់ពេលវេលានេះចាំបាច់ត្រូវមានការកែប្រែជាច្រើន ដោយសារកត្តាពីរយ៉ាង ទីមួយការព្យាករណ៍ត្រូវបានកែប្រែទាក់ទងនឹងដំណាក់កាលនីតិវិធីមួយចំនួន ហើយទីពីរ បញ្ហាភស្តុភារដូចជា ពេលវេលាធ្វើសេចក្ដីព្រាង (រួមបញ្ចូលទាំង ការបកប្រែភាសា) ដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ ពេលវេលាដែលត្រូវការទើបតែមានភាពច្បាស់លាស់នាំពេលថ្មីៗនេះប៉ុណ្ណោះ ដោយសារមូលហេតុនានារួមមានសកម្មភាពនីតិវិធីកាន់តែច្រើនឡើងរបស់ភាគី។ គឺបញ្ហាទីពីរនេះហើយដែលជំរុញជាសំខាន់ទៅលើការបន្ថែមពេលវេលាដែលបានកំណត់នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ។

២៩. ការបកប្រែភាសាបានទាន់ពេលវេលា នឹងមានផលប៉ះពាល់ពិសេសក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាលធ្វើសេចក្ដីព្រាងដីកាដំណោះស្រាយ មិនត្រឹមតែអត្ថបទនៃដីកាដំណោះស្រាយប៉ុណ្ណោះទេ ដែលត្រូវការបកប្រែថែមទាំងអត្ថបទជាភាសាខ្មែរក៏តម្រូវឱ្យមានការធ្វើការត្រួតពិនិត្យឯកសារយោងនៅក្នុងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រដាច់ដោយឡែក ដោយសារតែទម្រង់ជាភាសាខ្មែរ នឹងសម្ភារៈផ្សេងទៀតមិនដូចគ្នាទាំងស្រុង ឧទាហរណ៍ទាក់ទងនឹងចំនួនទំព័រ ។ល។

៣០. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត មានបំណងកាត់បន្ថយការធ្វើសេចក្ដីព្រាងដីកាដំណោះស្រាយ ឱ្យបានច្រើនដូចដែលអាចធ្វើទៅបាន នៅពេលណាដែលខ្លួនអាចធ្វើបាន និងត្រឹមត្រូវតាមខ្លឹមសាររបស់សេចក្ដីសម្រេច។ តារាងកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការធ្វើសេចក្ដីព្រាងដីកាដំណោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០១ និង ០០២ មានចាប់ពីប្រមាណបីខែក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសេណារីយ៉ូមានកម្រិតតិចជាង ទៅដល់ប្រាំបីខែក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលជាប្រភេទមួយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងភាពស្មុគស្មាញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងរឿងក្ដី យឹម ទិត្យ បច្ចុប្បន្ន។

៣១. ជាងនេះទៀត គួរចងចាំផងដែរថា ការិយាល័យ ដែលមានបុគ្គលិកតិចនិងមិនទាន់ទាត់ ត្រូវធ្វើការលើមុខព្រួញបួន មុខព្រួញមួយក្នុងចំណោមនោះគឺ សំណុំរឿង ០០៤/០១ ដែលមិនសូវមានសកម្មភាព តែនៅតែជាបន្ទុកការងារសំខាន់ រហូតដល់ពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ។

៣២. កត្តារួមផ្សំបញ្ចូលគ្នានេះបង្កើតបានជាផលប៉ះពាល់បន្ទាប់បន្សំ នៅក្នុងរឿងក្ដីនីមួយៗ ដែលនាំឱ្យមានរយៈពេលជាមធ្យមប្រាំមួយខែ ចន្លោះពេលបិទកិច្ចស៊ើបសួរ និងពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ ដូចពន្យល់ខាងក្រោម។ តារាងកំណត់ពេលវេលាមកទល់ពេលនេះមិនបានផ្លាស់ប្ដូរទេ ចាប់តាំងពីពេលកែប្រែចុងក្រោយនៃរបាយការណ៍បញ្ចប់ផែនការ។ យ៉ាងណាមិញ វានៅតែបញ្ជាក់ឡើងវិញថា ការណ៍នេះអាស្រ័យលើការវិវឌ្ឍជាក់ស្ដែងនៃការស៊ើបអង្កេតកំពុងធ្វើ។

៣៣. ការព្រួយបារម្ភសំខាន់មួយទៀតសម្រាប់ការប្រមូលធនធានរបស់ការិយាល័យនៅថ្ងៃណាមួយនោះគឺសកម្មភាពដាក់បង្ហាញឯកសារដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា ពីសំណុំរឿង០០៣ និង ០០៤ ទៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២។ ការដាក់បង្ហាញនេះបម្រើគោលបំណងឱ្យតែការជំនុំជម្រះប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនទាក់ទងទៅនឹងដំណើការទៅមុខនៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្ដែងឡើយ ប៉ុន្តែវាចាំបាច់ត្រូវចំណាយពេលវេលាបុគ្គលិកជាច្រើនដើម្បីពិនិត្យមើលសម្ភារៈដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យដាក់បង្ហាញនោះ និងថាតើមានការព្រួយបារម្ភណាខ្លះទាក់ទងនឹងការសម្ងាត់នៃការស៊ើបអង្កេត។ ដោយមានសេចក្ដីសម្រេចថ្មីៗរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង លើញត្តិតាមវិធាន ៨៧(៤)

នៃវិធានផ្ទៃក្នុង[7] នៅក្នុងដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ផ្នែកនៃបន្ទុកការងារនេះត្រូវបានរំពឹងថានឹងមានការធ្លាក់ចុះ ហើយវិធានការបន្ថែមនានាត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីកាត់បន្ថយញត្តិស្នើសុំឱ្យដាក់បង្ហាញដែលនៅសេសសល់។

៣៤. បន្ទាប់ពីការចោទប្រកាន់បន្ថែម ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ប្រឆាំងនឹង មាស មុត បានបន្តរីកច្រើនទៅមុខ ទោះជាយ៉ាងណា វាមិនដូចការរំពឹងទុកនោះទេ ដោយសារកត្តាមួយចំនួនដូចជា តម្រុយថ្មីដែលមិនទាន់បានស្រាវជ្រាវ និងត្រូវធ្វើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីសំខាន់ៗ។ ក៏មានញត្តិច្រើនផងដែរនៅក្នុងរឿងក្តីនេះ។ ការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរអាចធ្វើទៅបាននៅចុងត្រីមាសទីបួន ឆ្នាំ២០១៦។ ដូច្នេះ ដីកាដំណោះស្រាយនឹងមិនអាចចេញបានទេ នៅមុនចុងត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០១៧ ឬអាចក្រោយនេះទៀត ប្រសិនបើមានសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរច្រើននោះ។

៣៥. ក្នុងសំណុំរឿង០០៤ យឹម ទិត្យ ពេលនេះបានចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពេញលេញ បន្ទាប់ពីមេធាវីការពារក្តីរបស់គាត់ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលពិនិត្យសំណុំរឿង នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកំពុងតែមានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការពិនិត្យសំណុំរឿង និងបានកែសម្រួលការផ្គត់ផ្គង់បុគ្គលិករបស់ខ្លួនរួចរាល់ហើយ។ ដូច្នេះ រំពឹងថានឹងមានសកម្មភាពដាក់ញត្តិកាន់តែច្រើនឡើង ជាពិសេសក្នុងទម្រង់ជាញត្តិស្នើសុំមោឃភាព និងសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ និងទំនងជាចាប់ផ្តើមច្រើនបំផុតនៅត្រីមាសទីបួន ឆ្នាំ២០១៦។ រួមជាមួយនឹងក្តីកង្វល់ផ្នែកភស្តុភារដែលបានលើកឡើងខាងលើ កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់ការចេញសេចក្តីជូនដំណឹងបិទកិច្ចស៊ើបសួរ ត្រូវបានកែប្រែមកត្រីមាសទីមួយ ឆ្នាំ២០១៧ ដោយដីកាដំណោះស្រាយគ្រោងនឹងចេញនៅត្រឹមចុងត្រីមាសទីបី ឆ្នាំ២០១៧ ដែលអាចនឹងយូរជាងនេះ បើសិនមានការដាក់ញត្តិច្រើនបន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។

៣៦. នៅថ្ងៃទី៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបង្គាប់ឱ្យបំបែករឿងក្តី អ៊ឹម ចែម ពីសំណុំរឿង ០០៤។ ដូច្នេះ សំណុំរឿងថ្មីមានឈ្មោះថា សំណុំរឿង ០០៤/០១ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ហើយបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងដំណើរការដាច់ដោយឡែកពីសំណុំរឿង ០០៤។ សំណុំរឿងត្រូវបានបញ្ជូនទៅការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ នៅថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦។ ភាគីការពារក្តីនឹងត្រូវបានផ្តល់ឱកាសឱ្យឆ្លើយតបក្នុងពេលសមស្រប។ នៅមានញត្តិស្នើសុំមោឃភាពដែលរង់ចាំសេចក្តីសម្រេច។ ដីកាដំណោះស្រាយមិនអាចចេញមុនពេលចេញសេចក្តីសម្រេចលើញត្តិទាំងនោះ ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទេ។ តារាងកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១ នៅបន្តស្ថិតក្នុងត្រីមាសទីមួយ ឆ្នាំ ២០១៧។

៣៧. វានៅតែជាវិធីសាស្ត្រល្អសម្រាប់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៃសំណុំរឿង ០០៤ ក្នុងការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបន្ទាប់ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន ខណៈដែលការស៊ើបអង្កេតឈានជិតដល់ទីបញ្ចប់។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ជាមួយនឹងបទចោទថ្មីដែលបានប្រកាសកាលពីខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ មេធាវីការពារក្តីស្ថិតក្រោមបន្ទុកធនធានបុគ្គលិកបន្ថែមទៀត។ សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ និងយ៉ាងរសើបមួយ ក៏បានប៉ះពាល់ផងដែរលើការព្យាករណ៍ពេលវេលានៅក្នុងរឿងក្តីនេះ។ សំណើនេះនៅកំពុងរង់ចាំដំណោះស្រាយនៅឡើយ និងអាចនាំឱ្យមានភស្តុតាងថ្មីបន្ថែមទៀតជាច្រើន ដែលរកឃើញថាអាចនាំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមទៀត។ នៅថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ មេធាវីការពារក្តីបានបញ្ជាក់ទៅកាន់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត[8]ថា ខ្លួននឹងដាក់ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងភស្តុតាងយ៉ាងហោចណាស់ចំនួនបីបន្ថែមទៀត (ញត្តិធំពីរ និងតូចមួយ) ក្នុងចំណោមនោះញត្តិមួយគឺជាញត្តិសុំមោឃភាពដ៏ធំមួយ ញត្តិធំមួយផ្សេងទៀតគឺជាសំណើសុំឱ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតដ៏ទូលំទូលាយ។ នៅ

---

[7] វិធាននេះដោះស្រាយការទទួលយកភស្តុតាងនៅពេលជំនុំជម្រះ *តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមដោយខ្លួនឯង* ឬបន្ទាប់ពីមានសំណើពីភាគី។

[8] មេធាវីការពារក្តីបានឯកភាពថា ព័ត៌មាននេះអាចត្រូវធ្វើឱ្យទៅជាសាធារណៈក្នុងបរិបទនេះ។

ពេលរាយការណ៍នេះ ញត្តិពីរក្នុងចំណោមញត្តិទាំងនេះបានដាក់ហើយ។ ការដាក់ញត្តិទាំងនេះបានបន្ថែមពេលវេលាយ៉ាងច្រើនទៅលើដំណើរការ តាមរយៈចំនួនពេលវេលាដែលត្រូវការដើម្បីពិនិត្យញត្តិ នៅក្នុងការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ។ ប្រសិនបើមានញត្តិតែមួយក្នុងចំណោមញត្តិទាំងនោះទៅដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទោះដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ការណ៍នេះចាំបាច់នាំឱ្យមានការពន្យារពេលបន្ថែមទៀតលើតារាងកំណត់ពេលវេលាដែលបានគ្រោងទុក រហូតដល់ប្រាំមួយខែ អាចនឹងច្រើនជាងនេះប្រសិនបើញត្តិទាំងពីរត្រូវបានបញ្ជូនទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ តារាងកំណត់ពេលវេលា ពេលនេះត្រូវបានកែប្រែ ដោយមានការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលបានគ្រោងទុកនៅចុងឆ្នាំ២០១៦ ហើយដីកាដំណោះស្រាយនឹងត្រូវចេញនៅចុងត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០១៧ និងយូរជាងនេះប្រសិនបើមានសកម្មភាពដាក់ញត្តិច្រើន បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។ ការព្យាករណ៍ដែលបានកែប្រែដ៏ល្អបំផុតជារួម ដែលអាចផ្តល់ជូននាពេលនេះគឺដូចខាងក្រោម៖

- ការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ទាក់ទងនឹង មាស មុត នឹងត្រូវបិទបញ្ចប់ត្រឹមត្រីមាសទីបួន ក្នុងឆ្នាំ២០១៦។
- ដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ នឹងចេញត្រឹមចុងត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០១៧។
- ដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១ ប្រឆាំងនឹង អ៊ឹម ចែម នឹងចេញនៅក្នុងត្រីមាសទីមួយ ឆ្នាំ២០១៧
- ការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នឹងបញ្ចប់នៅចុងត្រីមាសទីបួន ឆ្នាំ២០១៦ ពាក់ព័ន្ធនឹង អោ អាន ហើយការណ៍នេះនឹងអមដោយដីកាបំបែកសំណុំរឿង។
- ដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ពាក់ព័ន្ធនឹង អោ អាន នឹងត្រូវចេញនៅចុងត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០១៧។
- ការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ពាក់ព័ន្ធនឹង យឹម ទិត្យ នឹងបញ្ចប់នៅត្រីមាសទីមួយ ឆ្នាំ២០១៧។
- ដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ពាក់ព័ន្ធនឹង យឹម ទិត្យ នឹងត្រូវចេញនៅចុងត្រីមាសទីបី ឆ្នាំ២០១៧។

IV. ផែនការបញ្ចប់សវនាការ

៣៨. តារាងកំណត់ពេលវេលានៃការបញ្ចប់សវនាការត្រូវកំណត់ដោយកត្តានានាដូចជា លក្ខណៈ និងភាពស្មុគស្មាញនៃសំណុំរឿង បញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលមានវ័យចាស់ជរា ចំនួនសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ ដែលត្រូវកោះហៅ លទ្ធភាពចូលរួមបានរបស់ពួកគេ និងរយៈពេលនៃការធ្វើសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីទាំងនោះ ការបង្អាក់ជាក់ស្តែងនានាក្នុងការបំពេញកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ចំនួនញត្តិដាក់ដោយភាគី និងការពិនិត្យពិច័យផ្នែករដ្ឋបាលផ្សេងៗទៀត រួមមានការបកប្រែភាសាបានត្រឹមត្រូវ និងការបកប្រែឯកសារបានទាន់ពេលវេលា។ ដោយមានកត្តាប្រែប្រួលទាំងនេះ ការស្មានទុកជាមុននូវតារាងកំណត់ពេលវេលាអនុវត្តគ្រោងការ គឺផ្អែកលើបទពិសោធន៍កន្លងទៅ ទាំងនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងស្ថាប័នតុលាការប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។

៣៩. ការប្រជុំរៀបចំសវនាការចំនួនមួយ ឬច្រើន តែងតែបានរៀបចំឡើងមុនពេលការចាប់ផ្តើមសវនាការជាក់ស្តែង។ សវនាការចាប់ផ្តើមដោយសវនាការបឋម។ នៅក្នុងសវនាការបឋមនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ពិចារណាទៅលើបញ្ជីសាក្សីសក្ខីនុពល និងអ្នកជំនាញ ដែលដាក់ជូនដោយភាគី ព្រមទាំងអញ្ញត្រកម្មលើកឡើងដោយភាគី ហើយភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចផ្តួចផ្តើមនូវចំណុចជាក់លាក់អំពីសំណងដែលខ្លួនស្នើសុំ។ សវនាការលើអង្គសេចក្តីចាប់ផ្តើមដោយមានការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ដោយសង្ខេបពីសំណាក់សហព្រះរាជអាជ្ញា ហើយជនជាប់ចោទអាចធ្វើការឆ្លើយតបដោយសង្ខេបបាន មុនពេលអង្គជំនុំជម្រះ

សាលាដំបូង ចាប់ផ្តើមតាំងសំណួរដល់ជនជាប់ចោទ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសាក្សី និងស្តាប់នូវការបង្ហាញភ័ស្តុតាង។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមានបន្ទុកបញ្ជាក់អំពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។ ដើម្បីផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវមានជំនឿ ដោយគ្មានវិមតិសង្ស័យអំពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។ ក្រោយពេលពិនិត្យភ័ស្តុតាងទាំងអស់រួចហើយ អង្គជំនុំជម្រះស្តាប់ការបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលពីសំណាក់ភាគី មុនពេលពិភាក្សាគ្នាជាសម្ងាត់ដើម្បីសម្រេចសេចក្តី។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវផ្តន្ទាទោស អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចទៅលើទោសសមស្របដែលបានកំណត់នៅក្នុងសាលក្រមរបស់ខ្លួន។ ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃជំហាននីតិវិធីទាំងនេះ ទើបយើងកំណត់បាននូវគ្រោងការសំខាន់ៗផ្សេងៗគ្នាសម្រាប់សវនាការនីមួយៗបាន។

ក. <u>សំណុំរឿង០០២/០២</u>

៤០. កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើភ័ស្តុតាងបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ដោយអង្គជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើសវនាការចំនួនបីថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍។ លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់ជនជាប់ចោទនៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ បង្ហាញថា ការកំណត់៤ថ្ងៃ ក្នុង១សប្តាហ៍ជាការសមស្រប ដោយសវនាការពេលព្រឹកធ្វើឲ្យបានខ្លីបន្តិច។ ដូច្នេះអង្គជំនុំជម្រះបានត្រឡប់ទៅអនុវត្តតាមពេលកំណត់៤ថ្ងៃក្នុង១សប្តាហ៍វិញ នៅខែកុម្ភៈ ដែលជាការពន្លឿនដល់ការជំនុំជម្រះក្តី។ ត្រឹមថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សីចំនួន ១០១ នាក់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ៥០ នាក់ និង អ្នកជំនាញចំនួន ៥ នាក់ ស្តីពីសហករណ៍ត្រាំកក់ (រួមបញ្ចូល មន្ទីរសន្តិសុខក្រាំងតាចាន់ និងការប្រព្រឹត្តិលើពុទ្ធសាសនិក) ការដ្ឋានទំនប់ ១ មករា ការដ្ឋានសាងសង់ព្រលានយន្តហោះកំពង់ឆ្នាំង ការដ្ឋានទំនប់ត្រពាំងថ្ម ក៏ដូចជាការប្រព្រឹត្តិលើជនជាតិចាម និងជនជាតិវៀតណាម មន្ទីរសន្តិសុខអូរកន្សែង មន្ទីរសន្តិសុខភ្នំក្រោល មន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១ ការបោសសម្អាតផ្ទៃក្នុង និងបទបញ្ញាស្តីពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ អង្គជំនុំជម្រះរំពឹងថានឹងចាប់ផ្តើម និងបញ្ចប់សវនាការលើភ័ស្តុតាងទាក់ទងនឹងប្រធានបទសវនាការពីរចុងក្រោយនេះ គឺជម្លោះប្រដាប់អាវុធ និងតួនាទីរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងអំឡុងត្រីមាសទីបួន ឆ្នាំ២០១៦។

៤១. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានផ្តល់ឱ្យភាគីនូវបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ ដែលត្រូវស្តាប់សវនាការលើប្រធានបទសវនាការពីរចុងក្រោយ។ អង្គជំនុំជម្រះក៏បានសម្រេចលើសំណើចំនួនប្រាំ ស្នើសុំស្តាប់សវនាការសាក្សីបន្ថែម ដែលបានដាក់ដោយមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ដូច្នេះនៅសល់តែសំណើសុំស្តាប់សវនាការសាក្សីម្នាក់ និង អ្នកជំនាញម្នាក់តែប៉ុណ្ណោះ។ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ អង្គជំនុំជម្រះគ្រោងបិទបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើភ័ស្តុតាង នៅចុងបញ្ចប់ត្រីមាសទីបួន ឆ្នាំ២០១៦។ ទោះជាយ៉ាងណាបទពិសោធន៍ពីមុនបង្ហាញថា នៅតែអាចមានការពន្យារពេលក្នុងការរៀបចំស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញដែលបានជ្រើសរើស។ បញ្ហាទាំងនេះរួមមាន សុខភាពមិនអំណោយផលរបស់សាក្សីមួយចំនួនក្នុងការផ្តល់សក្ខីកម្ម ដែលតម្រូវឱ្យមានការរៀបចំការផ្តល់សក្ខីកម្មពីចម្ងាយតាមរយៈវីដេអូ លទ្ធភាពមានកម្រិតរបស់បុគ្គលមួយចំនួនក្នុងការផ្តល់សក្ខីកម្ម ក្នុងករណីសាក្សីជាអ្នកជំនាញ តម្រូវការត្រូវដោះស្រាយសំណើសុំទទួលយកភ័ស្តុតាងថ្មី និងចំនួនភ័ស្តុតាងឯកសារ និងរបាយការណ៍ច្រើន។ ភាគីអាចបន្តស្នើសុំឱ្យទទួលយកភ័ស្តុតាងបន្ថែម ឬការកោះហៅសាក្សីបន្ថែម ជាពិសេស ផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា ភ័ស្តុតាងបែបនោះមានលក្ខណៈដោះបន្ទុកចំពោះជនជាប់ចោទ។ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ក៏អាចមានផលប៉ះពាល់សំខាន់លើច្បាប់ និងអង្គហេតុដែលអាចអនុវត្តបានចំពោះសំណុំរឿង ០០២/០២ ផងដែរ ដែលការណ៍នេះអាចនាំឱ្យមានសំណើសុំឱ្យពន្យារពេលសវនាការដោយភាគី ដើម្បីពិចារណាលើការជាប់ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នេះ។

៤២. ការដាក់បង្ហាញបន្ថែមទៀតពីសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ក៏អាចប្រមើលដឹងជាមុនផងដែរ និងអាចចាំបាច់នាំឱ្យមានការពន្យារពេលបន្ថែមទៀត។ អង្គជំនុំជម្រះបានដាក់ចេញនូវកាលបរិច្ឆេទកំណត់មួយចំនួនសម្រាប់ការទទួលយកភ័ស្តុតាងថ្មី អនុលោមតាមវិធាន៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដោយគ្រោងបញ្ចប់សវនាការលើអង្គសេចក្តីត្រឹមចុងបញ្ចប់ត្រីមាសទីបួន។ ឧទាហរណ៍ អង្គជំនុំជម្រះបានរាំងសហព្រះរាជអាជ្ញាមិនឱ្យ

ស្នើសុំឱ្យទទួលយកកំណត់ហេតុបន្ថែមទៀតពីសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ក្រោយថ្ងៃទី១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦។ ទោះជាយ៉ាងណា ដើម្បីគោរពសិទ្ធិជំនុំជម្រះដោយត្រឹមត្រូវយុត្តិធម៌ មេធាវីការពារក្តីគប្បីទទួលបានឱកាសស្នើសុំឱ្យមានការទទួលយកភ័ស្តុតាងដោះបន្ទុក នៅពេលណាដែលភ័ស្តុតាងនោះអាចរកបាន ដែលមួយចំនួនអាចចេញពីសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏គួរមានឱកាសឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើបែបនោះ និងស្នើសុំភ័ស្តុតាងថ្មី ដើម្បីជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានថ្មីរបស់មេធាវីការពារក្តីផងដែរ។ ប្រសិនបើសំណើបែបនេះត្រូវបានអនុញ្ញាត នោះវានឹងធ្វើឱ្យកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើភ័ស្តុតាងកាន់តែយូរផងដែរ។

៤៣. កត្តាផ្សេងទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធជាសក្តានុពលទៅនឹងរយៈពេលដែលបានស្មានទុកនៃការជំនុំជម្រះដែលអាចកើតមាននាពេលអនាគត រួមមានការប្រែប្រួលស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលបង្កើតឱ្យមានតម្រូវការកាត់បន្ថយចំនួនថ្ងៃធ្វើសវនាការក្នុងសប្តាហ៍ និង/ឬ រយៈពេលនៃថ្ងៃសវនាការនីមួយៗ ក៏ដូចជាលទ្ធភាពអាចចូលរួមបានរបស់សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងកំពុងតាមដានស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទតាមករណីជាក់ស្តែង។ សមត្ថភាពរបស់ជនជាប់ចោទទាំងពីរក្នុងការបន្តចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះ ត្រូវបានវាយតម្លៃនៅចុងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ហើយអ្នកទាំងពីរត្រូវបានរកឃើញថាមានសមត្ថភាពអាចចូលរួមក្នុងដំណើរការជំនុំជម្រះបាន។ ទោះជាយ៉ាងណា របាយការណ៍វេជ្ជសាស្ត្របានកត់សម្គាល់នូវលក្ខខណ្ឌវេជ្ជសាស្ត្រមួយចំនួន ដែលជនជាប់ចោទទទួលរង ហើយបានណែនាំថា មុខងារផ្នែកបញ្ញាស្មារតីនឹងត្រូវវាយតម្លៃរៀងរាល់ត្រីមាស។

៤៤. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់បន្ថែមទៀត អំពីក្តីកង្វល់របស់ខ្លួនទៅការិយាល័យរដ្ឋបាលទាក់ទងនឹងការបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ និងការបកប្រែឯកសារ និងការពន្យារពេលដែលអាចមាន ប្រសិនបើកង្វល់ទាំងនេះមិនត្រូវបានដោះស្រាយ។ ក្តីកង្វល់របស់អង្គជំនុំជម្រះរួមបញ្ចូលការបញ្ចប់ប្រតិចារឹកសវនាការទាន់ពេលវេលា។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានចាត់វិធានការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ និងបន្តត្រួតពិនិត្យបញ្ហានេះតាមករណីជាក់ស្តែងនីមួយៗ។ ការិយាល័យរដ្ឋបាលក៏បានបញ្ជាក់ទៅកាន់អង្គជំនុំជម្រះថា ប្រតិចារឹកទាំងអស់សម្រាប់សវនាការក្នុងឆ្នាំ២០១៦ គប្បីត្រូវបានបញ្ចប់ត្រឹមចុងត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០១៧។

ខ. បទចោទដែលនៅសេសសល់/ការចោទប្រកាន់តាមអង្គហេតុក្នុងសំណុំរឿង០០២

៤៥. នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលប្រកាសផ្អាកដំណើរការនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងបទចោទដែលនៅសល់ ដែលស្ថិតនៅក្រៅវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០១ និង ០០២/០២ ដោយរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចសមស្របរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលលើកឡើងម្តងទៀតថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានករណីកិច្ចកាត់សេចក្តី ឬចេញសេចក្តីសម្រេចទៅលើបទចោទដែលនៅសល់ក្នុងសំណុំរឿង០០២ អនុលោមតាមក្រមខណ្ឌគតិយុត្តិ និងជំរុញឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអនុវត្តទៅតាមករណីកិច្ចនេះ។ បច្ចុប្បន្ននេះ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលសំណើមួយពីសហព្រះរាជអាជ្ញា សុំឱ្យបញ្ចប់បទចោទដែលនៅសល់ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលនៅតែស្ថិតក្នុងការពិចារណា។

គ. សំណុំរឿង០០៣ និង សំណុំរឿង០០៤

៤៦. លុះត្រាតែមានសេចក្តីសម្រេចថាតើ សំណុំរឿង០០៣ និង/ឬ០០៤ ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ទើបអាចធ្វើការស្មានទុកបានទៅលើរយៈពេលសម្រាប់បញ្ចប់ការជំនុំជម្រះក្តីទាំងនេះ។ ការវាយតម្លៃលើពេលវេលាដែលតម្រូវ អាចផ្អែកទៅលើចំនួនចុងចោទ ក៏ដូចជាចំនួន និងភាពស្មុគស្មាញនៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់នៃបទចោទ និងទីតាំងប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

V. ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ

៤៧. ដើម្បីធ្វើការប៉ាន់ស្មានអំពីរយៈពេលសម្រាប់ដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវតែញែកឲ្យបានច្បាស់អំពីដំណាក់កាលបណ្តឹងសាទុក្ខសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ៖ ដំណាក់កាលទីមួយ គឺពេលវេលាដែលភាគីទាំងអស់

ត្រូវការសម្រាប់ដាក់សារណា។ អនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ភាគីត្រូវដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ ក្រោយពីការប្រកាសសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ក្នុងករណីដែលមានបណ្តឹងសាទុក្ខដោយភាគីណាមួយ ភាគីដទៃទៀតមានរយៈពេលបន្ថែម១៥ថ្ងៃទៀត ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ វិធានផ្ទៃក្នុងចែងថាម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវដាក់ជូនសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរយៈពេល ៦០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹងពីការប្តឹងសាទុក្ខ។ ភាគីនឹងមានរយៈពេល១០ថ្ងៃក្នុងការដាក់ចម្លើយតបទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ភាគីដទៃទៀត។ ប៉ុន្តែកាលពីពេលកន្លងទៅ អង្គជំនុំជម្រះបានផ្តល់ជូនរយៈពេលបន្ថែមសមរម្យសម្រាប់ដាក់ចម្លើយតប។ ក្នុងអំឡុងពេលនេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនឹងស្រាវជ្រាវទៅលើបញ្ហាច្បាប់ និងអង្គហេតុដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំខ្លួនពេញលេញសម្រាប់សវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខដែលជាដំណាក់កាលទីពីរ។ ស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់ ភាគីក៏មានសិទ្ធិស្នើសុំស្តាប់សវនាការលើភស្តុតាងបន្ថែមលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលអាចតម្រូវឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលរៀបចំកាលវិភាគសវនាការលើភស្តុតាង។ សវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខអាចត្រូវបានបង្គាប់ នៅពេលណាភាគីបានដាក់សារណាទាំងអស់របស់ខ្លួន និងពិនិត្យដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលរួចហើយសិន ហើយសំណើណាមួយស្នើសុំភស្តុតាងបន្ថែមត្រូវបានសម្រេច។ ដំណាក់កាលទីបី គឺការពិភាក្សាសម្រេចក្រោយពេលសវនាការនោះ និងការរៀបចំចេញសាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ។

ក. សំណុំរឿង០០២/០១

៤៨. ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា និង ខៀវ សំផន បានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤ និងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ ដោយមូលដ្ឋានបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនមានចំនួន ២២៣ សម្រាប់ នួន ជា និង ១៥៨ សម្រាប់ ខៀវ សំផន ដែលគ្របដណ្តប់លើស្ទើរតែការរកឃើញទាំងអស់ក្នុងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១ ព្រមទាំងលើសេចក្តីសម្រេចជាច្រើនរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលមិនអនុញ្ញាតបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ រហូតទាល់តែចេញសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី[9]។ លើសនេះទៀត សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលកំហិតត្រឹមតែការស្នើសុំការប្រកាសពីអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ទាក់ទងនឹងភាពអាចអនុវត្តបាននៃទម្រង់ពង្រីកបំផុតនៃសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ដែលគេស្គាល់ថា “JCE III” នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ សារណាតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខនេះត្រូវបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញានៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤។

៤៩. ក្រោយពីបានទទួល និងបានដោះស្រាយសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយចំនួន និងញត្តិ និងសំណើបែបនីតិវិធី ហើយបន្ទាប់ពីបានស្តាប់សវនាការសាក្សីបន្ថែមបីរូបទៀតលើបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅក្នុងសវនាការធ្វើឡើងពីថ្ងៃទី២ ដល់ទី ៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥ និងបន្ទាប់ពីបានបើកសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខនៅថ្ងៃទី១៦-១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ រួចមក អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានចាប់ផ្តើមកិច្ចប្រជុំសម្ងាត់របស់ខ្លួន និងការធ្វើសេចក្តីព្រាងសាលដីកា។

៥០. នៅថ្ងៃទី១២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានប្រកាសថា សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ នឹងចេញនៅក្នុងតុលាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦។ ការណ៍នេះនឹងបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។

ខ. សំណុំរឿង ០០២/០២

៥១. សម្រាប់សំណុំរឿង០០២/០២ ដោយផ្អែកលើការព្យាករណ៍បច្ចុប្បន្នរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលថាការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលទីពីរទំនងជានឹងមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងត្រូវការពេលវេលាច្រើន

[9] សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឯកសារ E313/1/1 ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤។ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឯកសារ E313/1/1 ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤។

ដូចជាការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលទីមួយនោះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក៏ព្យាករស្រដៀងគ្នានេះដែរនៅពេលនេះថាបណ្តឹងសាទុក្ខ(ទាំងឡាយ)ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ នឹងមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងត្រូវការពេលវេលាច្រើន ដូចគ្នានឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ហើយកត្តានានា ដូចជាសំណើសុំពន្យារពេលក្នុងការដាក់សារណា ឬញត្តិ ដើម្បីស្នើដាក់ជូនភស្តុតាងបន្ថែម អាចប៉ះពាល់ដល់រយៈពេលនៃដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ទំហំការងារបែបនេះនឹងត្រូវការគិតបញ្ចូលទៅក្នុងការរៀបចំផែនការក្រោយពេលមានការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខ។

៥២. ជាងនេះទៅទៀត រហូតទាល់តែសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ត្រូវបានចេញ ទើបអាចមានបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅក្នុងរឿងក្តីនោះ ដែលត្រូវតែចេញសេចក្តីសម្រេចក្នុងរយៈពេលកំណត់បីខែ (កាលបរិច្ឆេទកំណត់នេះអាចពន្យារពេលបួនខែ ក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស)។

៥៣. នៅថ្ងៃទី២៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទាក់ទងនឹងវិសាលភាពនៃការចោទប្រកាន់ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនឹងសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលលក្ខខ្តិកៈដែលរៀបរាប់ខាងលើ។

គ. សំណុំរឿង ០០៣ និង សំណុំរឿង ០០៤

៥៤. ប្រសិនបើសំណុំរឿង០០៣ និង/ឬ ០០៤ បន្តទៅជំនុំជម្រះ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ ក៏ដូចជាបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទំនងជាកើតមាន។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយសារតែបច្ចុប្បន្នមិនដឹងថារឿងក្តីមួយណា ប្រសិនបើមាន នឹងបន្តទៅជំនុំជម្រះ និងផ្អែកលើបទចោទមួយណានោះ បច្ចុប្បន្នគេមិនអាចផ្តល់ការប៉ាន់ស្មានសម្រាប់ពេលវេលាដែលត្រូវការ ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយដែលកើតមាននោះទេ។ យ៉ាងណាមិញ គួរកត់សម្គាល់ថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗអាចកើតឡើងពីសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ភ្លាមៗបន្ទាប់ពីសំណុំរឿងណាមួយក្នុងចំណោមសំណុំរឿងទាំងនេះឈានទៅដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ។

VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៥៥. សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៦ យើងរំពឹងថានឹងសម្រេចបាននូវគ្រោងការសំខាន់ៗចំនួនពីរ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និង ០០២/០២ គឺ៖ (i) ការចេញសាលដីកាក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និង (ii) ការបញ្ចប់សវនាការលើភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ ចំពោះសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ មានការរំពឹងថានឹងសម្រេចបាននូវគ្រោងការសំខាន់ៗចំនួនពីរគឺ៖ (i) ការជូនដំណឹងអំពីការបិទបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ (ii) ការជូនដំណឹងអំពីការបិទបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរសម្រាប់ការចោទប្រកាន់ដែលនៅសល់ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ពាក់ព័ន្ធនឹង អោ អាន។

៥៦. សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ មានការរំពឹងថានឹងសម្រេចបាននូវគ្រោងការចំនួនពីរ ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ពោលគឺ៖ (i) ការបញ្ចប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និង (ii) ការចេញសាលក្រម។ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ រំពឹងថានឹងសម្រេចបានគ្រោងការសំខាន់ចំនួនបួនបន្ថែមទៀតគឺ៖ (i) ការចេញដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថាតើត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងនេះទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ii) ការសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ (iii) ការចេញដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១ ប្រឆាំងនឹង អ៊ឹម ចែម និង ការចេញដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន និង យឹម ទិត្យ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថាតើត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងនេះទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី។ (iv) ការសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១

ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ថាតើត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងនេះទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី។ ក្នុងករណីដែលសំណុំរឿងណាមួយ ត្រូវបានបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះទាំងមូល ឬដោយផ្នែក ការព្យាករណ៍ទុកនូវតារាងកំណត់ពេលវេលាក្នុងសំណុំរឿងទាំងនេះ គឺអាចយកមកវាយតម្លៃបាន។

៥៧. ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ រំពឹងថាគម្រោងសំខាន់មួយនឹងសម្រេចបានក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ គឺកាលបរិច្ឆេទកំណត់សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខណាមួយប្រឆាំងនឹងសាលក្រម។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនឹងជាប់រវល់ធ្វើសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ និងការពិភាក្សាសម្រេច ក្នុងករណីដែលមានបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២។ ទាក់ទងនឹងសំណុំរឿង ០០៤ គ្រោងការមួយរំពឹងថានឹងសម្រេចបានគឺ៖ (i) ការសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ទាក់ទងនឹង យឹម ទិត្យ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ថាតើត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងនេះទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី។ ក្នុងករណីដែលរឿងក្តីត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ទាំងមូល ឬដោយផ្នែក ការព្យាករណ៍ទុកនូវតារាងកំណត់ពេលវេលាក្នុងសំណុំរឿងទាំងនេះ គឺអាចយកមកវាយតម្លៃបាន។

៥៨. សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៩ មានការរំពឹងថានឹងសម្រេចបាននូវគ្រោងការសំខាន់ចំនួនមួយគឺ ការចេញសាលដីកាលើសំណុំរឿង០០២/០២។

៥៩. ការស្មានទុកនូវគ្រោងការសំខាន់ៗនានាដែលរៀបរាប់ខាងលើនេះ មានសង្ខេបជូនក្នុងតារាងដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងផែនការនេះស្រាប់។

តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកសម្រាប់ការបញ្ចប់ផែនការ ដែលរួមមានគ្រោងការសំខាន់ៗ

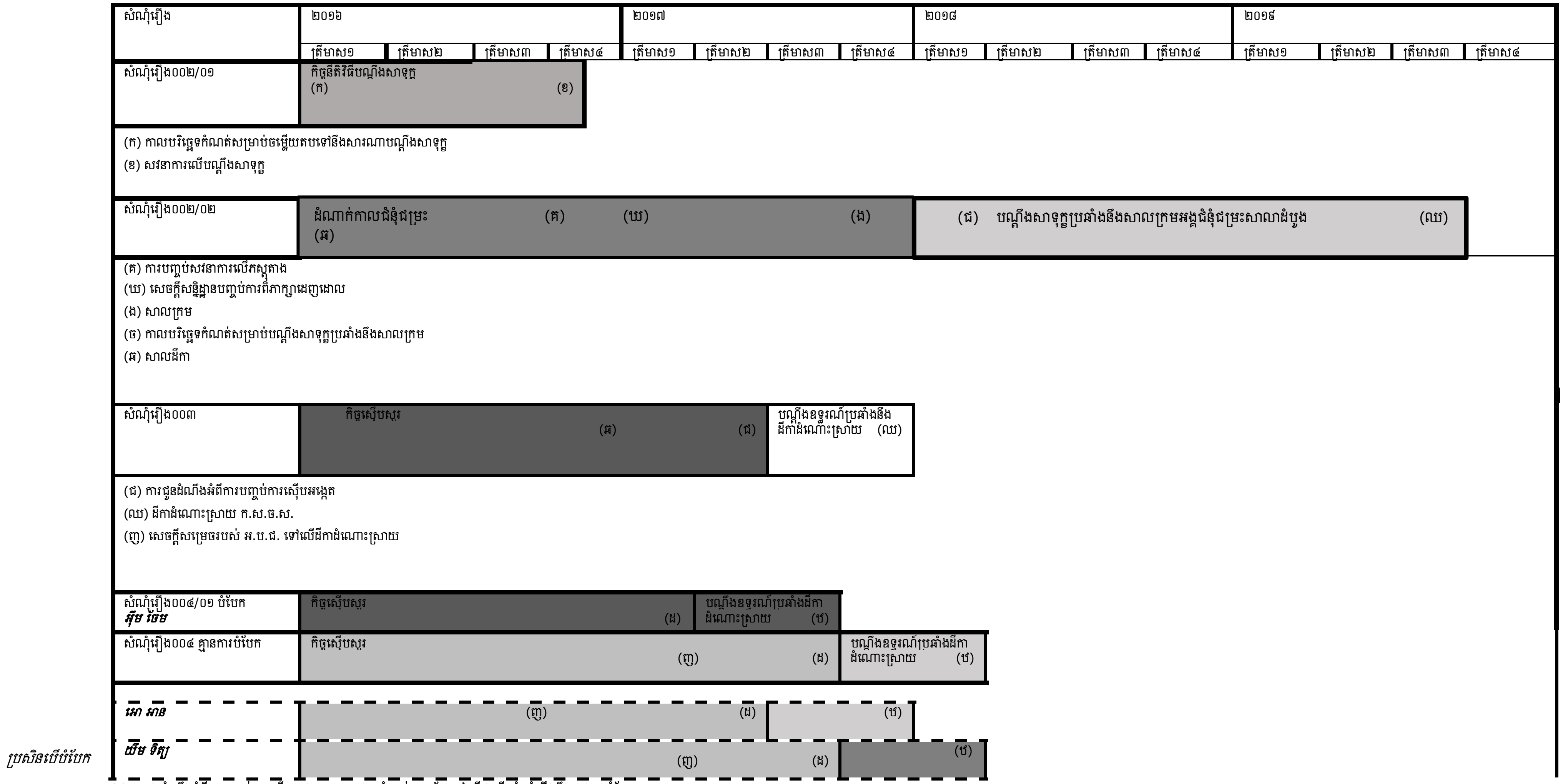

(ដ) ការជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត។ ពេលវេលាកំណត់អាស្រ័យទៅលើថាតើ សំណុំរឿងនឹងត្រូវបានបំបែកឬទេ។

(ឋ) ដីកាដំណោះស្រាយ កសចស។ ពេលវេលាកំណត់អាស្រ័យទៅលើ សំណុំរឿងនឹងត្រូវបានបំបែកឬទេ។

(ឌ) សេចក្តីសម្រេចរបស់ អបជ ទៅលើដីកាដំណោះស្រាយ។